

אוניברסיטת תל אביב
TEL AVIV UNIVERSITY

THE BUCHMANN FACULTY OF LAW

הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן

LAW REVIEW

עיוני משפט

קול קורא להגשת כתבי יד בנושא:

"משפט ואי-שוויון בשווקים"

שאלות של שוויון ואיסור אפליה חוזרות ועולות בשיח המשפטי, במערכות יחסים ציבוריות ופרטיות. על-פי רוב, הדיון מתמקד באי-שוויון הקשור בקבוצות זהות וכן באפליה היסטורית המבוססת על סטריאוטיפים קבוצתיים, למשל אפליה על רקע גזע ומין. מנגד, מוקדשת תשומת לב מועטה יחסית לאי-שוויון מעמדי וכלכלי בשווקים ולדילמות שהוא מעלה. לנושא מורכב זה, המעורר שאלות משפטיות מרתקות, אנו מבקשות ומבקשים לייחד חלק מכרך מ"ה של "עיוני משפט", כתב העת של הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב. מטרת הכרך היא לקדם את הדיון המשפטי על אי-השוויון השורר בשווקים והשלכותיו בכלל, ובאופן ספציפי על זה שקשור בעוני או למצער בהבדלים סוציו-אקונומיים. הכרך שואף לאתגר באופן ביקורתי את ההנחות העומדות ברקע של הדיון ולתרום לפיתוח המחקר המתמקד בהיבטים המשפטיים שלו. הדיון מבקש להציע התבוננות כוללת על שאלות של אי-שוויון בשווקים, וכן התבוננות ממוקדת יותר במגוון שווקים, ובהם שוק הצריכה, הדיר, הביטוח, ההלוואות, האשראי ועוד.

אנו קוראות וקוראים לכותבות וכותבים ממגוון תחומי המשפט ומדיסציפלינות נוספות להגיש כתבי יד בנושא, לשם בחינת אפשרות פרסום בכרך מ"ה. קודם לפרסום הכרך ייערך יום עיון שבמסגרתו יוכלו הכותבות והכותבים שמאמריהם יתקבלו לפרסום להציג אותם ותינתן במה למגיבים/ות.

נושאים שנשמח לשקול דיון בהם לצורך פרסום בכרך כוללים (הרשימה אינה ממצה ומדובר בדוגמאות בלבד):

- חקר המנגנונים הפסיכולוגיים, הסוציולוגיים והכלכליים המייצרים אי שוויון מעמדי בשווקים, תוך שימת לב למקומו של המשפט בשיקוף ובהעצמת אי השוויון, כמו גם בפוטנציאל לצמצומו.
- דיון תיאורטי בשאלת ההצדקות של אי-השוויון הכלכלי בשווקים והגבולות שלו – מהן הנסיבות שבהן ייחשב פסול?
- דיון תיאורטי בשאלה האם עוני ואי-שוויון כלכלי הם בעיות שההתמודדות עמן שייכת למשפט הציבורי וליחסים מול המדינה בלבד, או שמא היא רלוונטית גם למשפט הפרטי? (למשל, על דרך התחשבות במגבלות כלכליות).
- דיון בהשפעתם של שינויים טכנולוגיים על אי-השוויון בשוק והצעת פתרונות משפטיים להתמודדות עם שינויים אלו (למשל, מחקר על אפליה כתוצאה משימוש באלגוריתמים).
- ניתוח היסטורי ומשפטי של חלוקת ההון הקיימת או של היחסים בין המדינה לבין השווקים השונים, כמו גם של המושגים והדוקטרינות שקשורות לפערים הקיימים (למשל בתחום דיני המיסים, החוזים או הקניין).
- אפליה ואי שוויון בשווקים פיננסיים, בהתייחס לשווקים של אשראי והלוואות, חיסכון וביטוח.
- ניתוח ביקורתי, תיאורטי או אמפירי, של האופן שבו המשפט בכלל, והמשפט הישראלי בפרט, תופס עוני ואנשים עניים, בין השאר בהתייחס ל"נקודות-עיוורון" או חוסר-הבנה של עוני (האם מדובר בשיקוף של המצב החברתי, כינון שלו, ניסיון לשנותו, הצלחה בשינוי, או כל תהליך אחר).

LAW REVIEW

עיוני משפט

- מחקרים אמפיריים על מופעים שונים של אפליה על-בסיס מעמד או מצב כלכלי, לרבות מחקרים שחושפים דפוסים של אפליה בשווקים שלא זכו לתשומת-לב משפטית ראויה עד כה (למשל, אי שוויון על בסיס מקום המגורים) ומחקרים שחושפים התנהלות שוקית שיוצרת אי-שוויון מעמדי גם בשדות חברתיים שבדרך-כלל לא מוגדרים כשוק (למשל בתחום החינוך).
- דרכי התבוננות, תיאורטיות ואמפיריות, על השפעתו של משבר הקורונה על אי-השוויון בשווקים, על כלים משפטיים חדשים שנעשה בהם שימוש או שראוי לעשות בהם שימוש ועל ההזדמנויות שהמשבר יכול לספק כדי להבין מחדש את אי-השוויון הכלכלי בשווקים.
- מחקרים העוסקים בהסדרה של כלכלה לא-פורמלית ובדרכים שהסדרה זו מקדמת אי-שוויון.
- מחקרים השואתיים על ההשפעות השונות של הסדרה משפטית על אי-השוויון בשווקים.
- מחקרים העוסקים בהשפעות השוניות של אי-שוויון על החברה בכללותה, כמו גם על המשפט הציבורי והפרטי, ובהן: ההשפעות של אי-שוויון על יציבות דמוקרטית או לכידות חברתית.
- מקרי מבחן שבהם מצטלבים מקורות מעמדיים של אי-שוויון כלכלי עם מאפייני זהות כמו מגדר, שיוך אתני, או אמונה דתית. כמו כן, מחקרים שעוסקים באופנים השונים שבהם רפורמות משפטיות שנועדו לקדם שוויון על בסיס זהות (כדוגמת החקיקה שאוסרת על אפליה במוצרים ושירותים, או החקיקה שאוסרת על הטרדה מינית) השפיעו על אנשים ממעמד כלכלי שונה.
- מחקרים שבוחנים קשרים בין נרטיבים במשפט לנרטיבים בתרבות ובספרות הישראלית בנוגע לעושר, עוני, רעב, כסף ואי-שוויון כלכלי.
- מחקרים שבוחנים את הנחות היסוד הכלכליות והאידיאולוגיות של מוסדות משמעותיים (כמו בנק ישראל, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון, רשות התחרות, משקיעים מוסדיים וחברות הייעוץ שלהם) ואת השפעתן של אלה על הדוקטרינות המשפטיות הנוגעות לאי-שוויון.
- מחקרים אמפיריים שעוסקים בזיקה בין מעמד כלכלי לבין תפיסות רווחות ביחס למערכת המשפט הישראלית (למשל, האם יש קשר בין מעמד סוציו-אקונומי של אדם לבין מידת הביטחון שלו בכך שמערכת המשפט בישראל היא הגונה וצודקת? כיצד מעמד משפיע על האופן שבו אנשים מעריכים את הסיכויים שכל הליך שבו יהיו מעורבים יתנהל באופן הוגן וצודק?).

יודגש שוב כי מערכת "עיוני משפט" תשמח לבחון מחקרים העוסקים בשאלות נוספות הנוגעות לנושא המוצע.

בשלב זה, אנו מזמינים כותבים וכותבות להגיש **תקציר** (אבסטרקט) בעברית של כתב היד. על התקציר להיות **באורך**

2-3 עמודים ולכלול התייחסות לנקודות הבאות:

- השאלה המרכזית שהמאמר מתכוון לעסוק בה.
- המתודולוגיה של המחקר.
- החידוש המחקרי של המאמר ביחס לספרות הקיימת.

לוח הזמנים: את התקצירים יש לשלוח עד לתאריך **15.2.2021**. הכותבות והכותבים שמאמריהם יימצאו מתאימים לפרסום, יתבקשו לשלוח את כתבי היד עד לתאריך **1.8.2021**. על המאמר הסופי להיות **באורך של עד 20 אלף מילים (כולל הערות שוליים)**, כמקובל בכתבי היד המוגשים ל"עיוני משפט". את כתבי היד יש להגיש בהתאם לכללי

אוניברסיטת תל אביב
TEL AVIV UNIVERSITY

THE BUCHMANN FACULTY OF LAW

הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן

LAW REVIEW

עיוני משפט

ההגשה הנוהגים בכתב העת, אותם ניתן למצוא באתר הבית של "עיוני משפט" בכתובת: https://law-cms.tau.ac.il/Law_Review/Iyunei_Mishpat/Submission
כתבי היד שעשויים להיות מתאימים לפרסום בכתב בעת, יועברו לשיפוט חיצוני על ידי מומחה/ית בתחום שבו הוגש המאמר ולאחר מכן שיפוט ועריכה על ידי העורכים/ות וחברי/ות המערכת כתנאי לפרסום. בנוסף, הכותבים והכותבות יציגו את מחקריהם וישוחחו עליהם עם מגיבים/ות ביום עיון שיתקיים לרגל הוצאת הכרך.
לפרטים נוספים ניתן לפנות במייל לכתובת: tau.law.review@gmail.com

בברכה,

ד"ר תמר קריכלי כץ, עורכת ראשית

יובל ארז, לילה אתר, אלאא חאג' יחיא, שקד טורס ים, יותם

לחובסקי וענבל תמיר, עורכי ועורכות "עיוני משפט" מה